

Poklicne šole takorekoč že imajo upeljan sistem usmerjenega izobraževanja

Usmerjeno izobraževanje imamo že od začetka

Ugotovljeno dejstvo je, da sistem klasičnega izobraževanja za vsestranski razvoj naše družbe ne zadošča več. To seveda pomeni, da je nujno preiti na nek drug, ustrežnejši sistem. In koncept takega sistema že obstaja — imenuje se usmerjeno izobraževanje.

Da bi ugotovili, kakšno je prilagajanje sedanjega vzgojno izobraževalnega sistema oziroma kako poteka prehod na usmerjeno izobraževanje, smo se oglasili na Gostinskem šolskem centru, ki ima svoje prostore na Poljanski 28 a.

Tako je naš današnji sogovornik direktor tega zavoda, profesor **DANILO SBRIZAJ**, ki se je naši želji po razgovoru z veseljem odzval.

Sprva ozko zastavljen okvir problematike pa je bil zaradi izredno zanimivega in bogato dokumentiranega pripovedovanja sogovornika kmalu prekoračen in tako danes prinašamo prvi del tega pogovora.

»Ne bi mogel reči, da pri nas prehajamo na kak nov vzgojno izobraževalni sistem kajti, to moram poudariti, pri nas sistem, h kateremu v mnogih klasičnih izobraževalnih ustanovah šele pristopajo, pravzaprav obstaja že ves čas obstoja našega zavoda. Torej usmerjeno izobraževanje za nas nikakor ni nov pojem. Ta sistem je pri nas tudi v praksi že preiz-

la, gostinska poslovodska šola, prireja pa tudi vrsto stalnih ali občasnih dopolnilnih tečajev za pridobitev dodatnih kvalifikacij s področja gostinstva. V sklopu GŠC pa delujejo še gostinski obrati Bellevue, Urška, Urban in restavracija Jadran, ki služijo centru kot učne delavnice, v katerih dobivajo dijaki in tečajniki svoje osnovno in dopolnilno praktično znanje, obrati sami pa seveda delujejo kot gospodarske enote.

To lahko o GŠC povemo danes, začetku letošnjega leta. Zametek tega pa je bila leta 1922 ustanovljena Gostilničarska strokovno nadaljevalna šola na dvorišču tedanje gostilne Lev. Tam je bila skromna učilnica, kamor so hodili k pouku tri šolska leta dvakrat na teden kuharski in natakarski vajenci iz Ljubljane in okolice, praktični pouk pa so imeli v kuhinji in v kleti hotela Union. Tej šoli so kasnejša leta sledile še druge podobne šole, v katerih so si gostinski delavci pridobivali osnovno izobrazbo iz svoje stroke. Prelomnica v izobraževanju pa je bilo prvo leto po osvoboditvi.

Gostinstvo dobi srednjo šolo

Odsek za turizem in gostinstvo pri Ministrstvu za trgovino in preskrbo LRS je spoznal, da za nastajajoča socialistična gostinska in turistična podjetja ne bodo zadoščali le delavci z osnovno strokovno izobrazbo, temveč so potrebni kadri s širšim strokovnim znanjem in večjo gospodarsko in družbeno razgledanostjo. Na podlagi te ugotovitve je bila že s šolskim letom 1945/1946 ustanovljena Srednja šola za turizem in gostinstvo. Prvih trinajst učencev te šole je pričelo s poukom 12. decembra 1945 v prostorih Gostilničarskega doma, na Privozu 11, (sedanja restavracija Urška) zato pomeni ta datum začetek gostinskega srednjega strokovnega šolstva v naši socialistični družbi.

Tekom let so bile, glede na potre-

Sodobno opremljena kuhinja v prostorih Gostinske šole

be po kadrih v gostinstvu in turizmu, ustanovljane različne tovrstne strokovne šole, se med seboj združevale in dopolnjevale.

Leta 1962 je Gostinski šolski center dobil nove prostore za teoretični pouk, praktične vaje in upravo v novo zgrajeni stavbi na Poljanski 28/a ter se, obenem s Solskim centrom za blagovni promet, združil v skupni Solski center za trgovino in gostinstvo. Praksa naslednjih let je pokazala, da ta dva močna, specifična centra ne sodita v isti okvir in sta se aprila 1965 osamosvojila, vendar sta ostala pod isto streho, kjer sta še danes.

To bi bil, na hitro, pregled razvoja izobraževanja gostinskih delavcev in njihove izobraževalne ustanove, katere diplomante sedaj srečujemo praktično v vsakem gostinskem ali hotelskem obratu širom Slovenije, pa tudi širše domovine in celo v zamejstvu. Povsod pa so ti delavci cenjeni kot vestni in marljivi predvsem pa s širokim obsegom tako teoretičnega kot tudi praktičnega strokovnega znanja in družbene razgledanosti.

In kako poteka pouk v gostinskem šolskem centru?

»Kot že rečeno, pri nas imamo izobraževanje ločeno na dva dela: teoretični pouk, ki zajema splošne in strokovne predmete ter praktične vaje. Teoretični pouk se odvija, kot je to povsod, v učilnicah, praktične vaje pa imamo pravzaprav v gostinskih obratih širom Slovenije. No, to se, na prvi pogled, sliši malo neobičajno, je pa tako: za nižje letnike imamo učno delavnico, pravzaprav jih je več, tu, v prostorih šole. Tako imamo moderno urejeno kuhinjo, sobo za strežbo, klasični šank in podobno. Tu dobijo naši učenci prvo praktično predstavo o tem, kako izgleda njihov bodoči poklic. Seveda pa so te praktične vaje del rednega pouka in so prav tako tudi ocenjevalne.«

(Da je to res, sem se imel možnost prepričati po najinem pogovoru, ko smo si te prostore za praktični pouk tudi ogledali; prišli smo prav v času ocenjevanja določenih vaj v kuhinji in med ostalimi ocenami je padla tudi

neprijetna enka, ker je namesto zlatorumeno zapečenega narastka učenka iz peči potegnila nekaj, zažgani pizzi podobnega.)

Večina praktičnih vaj poteka v naravnem okolju — v gostinskih obratih

»Omenil sem, da ima praktične vaje v prostorih šole le manjši del učencev, tistih iz nižjih letnikov. Velika večina pa praktični del pouka opravlja v gostinskih obratih. V ta namen ima Gostinski šolski center v svojem sklopu Bellevue, Urško, Jadran in Urbana. Seveda pa ima učence v gospodarstvu, kakor so profil naših učencev imenuje, lahko katerikoli gostinski obrat, če za to izpolnjuje zahtevane pogoje.

Kakšni so kriteriji za to, da ima lahko gostinski obrat tudi učence v gospodarstvu?

»Kriterijev je več in vsi so zajeti v posebnem zakonu. Tako so postavljene zahteve po ustrezni kvalifikaciji tistih, ki v teh obratih učence učijo, dalje zahteve po obsegu izbire jedi in pijače, pa tudi zahteve po določeni opremlitvi, s katero tak gostinski obrat razpolaga, saj se mora učenec tekom svojega praktičnega šolanja seznaniti z vsemi sredstvi, ki v njegovem poklicu nastopajo.

Ti obrati, če zadostijo vsem navedenim zahtevam, so lahko v družbeni ali zasebni lasti. Manj možnosti za to, da bi obrat lahko imel učenca na praktičnem delu pouka pa imajo na primer razni bifeji, kavarne, za kuharje pa tudi specializirana gostišča ali restavracije, saj se v njih bodoči kuhar v najboljšem primeru lahko naučil kakih petnajst do dvajset nalog — jedi — namesto vsaj dvestopetdeset, kolikor jih je v šolskem programu. Natakari pa se v njih, zaradi enostavnosti strežbe, ne more seznaniti z vsem priborom, ki se v gostinstvu uporablja. No, v takih primerih seveda dopuščamo, da tak učenec obiskuje še dopolnilni pouk v naših učnih delavnicah.«

M. JAVORNIK

Nadaljevanje v naslednji številki

Profesor Danilo Sbrizaj, direktor GŠC

kušen in, lahko rečem, da je dal dobre rezultate. Sicer pa katerikoli sistem klasičnega izobraževanja pri nas niti ne pride v poštev, saj prav naša šola, kot tudi vse sorodne, izobražuje učence in jih usmerja v čisto določene poklice.«

Kaj je pravzaprav Gostinski šolski center?

Gostinski šolski center je vzgojno izobraževalna ustanova, v okviru katere deluje srednja strokovna šola za natakarije in kuharje, hotelska šo-

iz glasil OZD

Glasilo delovne skupnosti
RTV LJUBLJANA
KOPER IN MARIBOR

KRIČAČ

TELEVIZIJSKI CASOPIS

Ob izumu televizije najbrž nihče ni slutil, da bo televizijski zaslon prej ali slej rabil tudi drugim namenom in ne le spremljanju televizijskih programov. Iz vsakdanje prakse vemo, da je mogoče skupaj s sliko in zvokom oddajati tudi dodatne informacije. Najbolj tipični so tu napisi besedil pri filmih ali izjavah v tujih jezikih. V tem primeru se informacije ujemaajo s sliko, očitno pa ne razmišljamo, da bi to možnost izrabili tudi za sprotno obveščanje o izjemno pomembnih dogodkih tudi tedaj, ko so na sporedu druge

oddaje. V doglednem času se bodo na tem delu pojavile številke točnega časa (ki ga bo emitirala posebna naprava v Beogradu), kazalo pa bi, da se posvetujemo z našimi tehničnimi strokovnjaki, kako bi ta prostor lahko izkoristili tudi za hitro obveščanje med celotnim televizijskim sporedom.

Izum televizijskega časopisa je zelo pomemben, kajti strokovnjaki se obetajo, da bo ta sistem mogoče uveljaviti tudi za druge vrste obveščanja, posredovanja računalniških podatkov, ki so pomembni za širši krog ljudi. To pa že sodi k novim možnostim splošnega in strokovnega izobraževanja na domu, kot vizija bližnje prihodnosti.

metalka

METALKA podpisala dva dolgoročna sporazuma z LR Bolgarije

Dne 7. decembra 1976 je Metalka v Sofiji, z Ministrstvom za gradnje, podpisala

dolgoročni sporazum o poslovnem sodelovanju v okviru petletnega načrta LR Bolgarije, oziroma za dobavo kompletnih linij za eksploatacijo, drobljenje in separacijo gramoza ter druge težke gradbene mehanizacije za potrebe Ministrstva za gradnje.

19. ZBOR LJUBLJANSKE BANKE

V četrtek, 23. decembra so se zbrali v Festivalni dvorani v Ljubljani delegati upravljalcev Ljubljanske banke na svojem rednem zboru. Sprejeli so srednjeročni plan Ljubljanske banke za obdobje od leta 1976 do leta 1980, program za uresničevanje njenega srednjeročnega plana v letu 1977 in višine njenih obrestnih mer za posamezne vrste kreditov, depozitov ter hranilnih vlog in tarifo plačil za storitve v letu 1977. Sprejeli so tudi akcijski program za konstituiranje Ljubljanske banke po določilih zakona o združenem delu

in zakona o temeljnih kreditnega ter bančnega sistema, dopolnili njen statut ter sklenili ustanoviti novo podružnico v Osijeku. Izvolili so tudi nov izvršilni odbor in dva kreditna odbora ter ponovno izvolili za direktorja Ljubljanske banke Metoda Rotarja.

Maša SKUPNOST

REFERENDUM PRELOZEN
Ze dalj časa so teklo priprave za novo organiziranost dveh velikih avtobusnih podjetij SAP Ljubljana in VIATOR Ljubljana. Rezultat dosedanjih prizadevanj je elaborat o novi organiziranosti obeh delovnih organizacij. Ta v osnovi rešuje probleme ekonomskih prednosti nove organiziranosti, organizacije temeljnih in delovnih organizacij, osnove statusa in dohodkovne odnose ter nakupe temeljne smernice razvoja sestavljene organizacije. Določen je bil tudi datum referenduma, na katerem bi se

delavci obeh delovnih organizacij odločali o združitvi, vendar so delavci dosedanje gradivo ocenili za pomanjkljivo in ugotovili, da ga je treba dopolniti. To pomeni, da referendum zaenkrat še ne bo, s pripravi za novo organiziranost obeh ljubljanskih avtobusnih podjetij pa bodo intenzivno nadaljevali.

ZBOR OBČANOV

BEŽIGRAJSKA GALERIJA IZREDEN OBISK
Bežigraske galerije so občani, kot kaže, že sprejeli za svojo, saj je obisk v njej vse večji. Sedanja razstava izbranih del bežigraskega slikarjev amaterjev doživlja, v veliko zaželenje slikarjev samorastnikov, rekorden obisk. V prvih 17 dneh si je njihova dela ogledalo 1720 obiskovalcev, to je povprečno več kot 100 na dan.